

KOMMISJONSDIREKTIV 2004/72/EF

2007/EØS/31/30

av 29. april 2004

om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/6/EF med hensyn til gjeldende markedspraksis, definisjonen av innsideinformasjon i forbindelse med råvarederivater, utarbeiding av lister over personer som har tilgang til innsideinformasjon, melding av transaksjoner foretatt av personer med overordnet ansvar samt melding av mistenkelige transaksjoner(*)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/6/EF av 28. januar 2003 om innsidehandel og markedsmanipulering (markedsmissbruk)⁽¹⁾, særlig artikkel 1 nr. 1 annet ledd, artikkel 1 nr. 2 bokstav a) og artikkel 6 nr. 10 fjerde, femte og sjuende strekpunkt,

etter å ha innhentet tekniske råd hos Komiteen av europeiske verdipapirtilsyn (CESR)⁽²⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

1) For å unngå å skade markedets normale virksomhet og integritet må markedsdeltakerne opptre redelig og effektivt. Særlig kan markedspraksis som hindrer samspillet mellom tilbud og etterspørsel ved å begrense andre markedsdeltakeres mulighet til å reagere på transaksjonene, sette markedets integritet i fare, og det er derfor mindre sannsynlig at vedkommende myndigheter vil godta den. På den annen side er det mer sannsynlig at de godtar markedspraksis som øker likviditeten enn markedspraksis som reduserer den. Det er mindre sannsynlig at markedspraksis som medfører brudd på regler og forskrifter som er utformet for å hindre markedsmissbruk, eller på atferdsregler, vil bli godtatt av vedkommende myndigheter. Ettersom markedspraksis endres raskt for å oppfylle investorers behov, må vedkommende myndigheter være oppmerksomme når det oppstår ny markedspraksis.

2) Åpenhet om markedspraksis fra markedsdeltakernes side er avgjørende for vurderingen av om en bestemt markedspraksis kan godtas av vedkommende myndigheter. Jo mindre åpen en praksis er, desto mer sannsynlig er det at den ikke vil bli godtatt. Praksis på uregulerte markeder kan av strukturelle årsaker være mindre åpen enn lignende praksis på regulerte markeder. Slik praksis skal ikke i seg selv anses som uakseptabel av vedkommende myndigheter.

3) En bestemt markedspraksis på et gitt marked bør ikke true markedets integritet på andre, direkte eller indirekte tilknyttede markeder i Fellesskapet, uansett om disse markedene er regulerte eller ikke. Jo større risiko markedets integritet utsettes for på et slikt tilknyttet marked i Fellesskapet, desto mindre er sannsynligheten for at en slik praksis vil bli godtatt av vedkommende myndigheter.

4) Når vedkommende myndigheter vurderer om en bestemt markedspraksis kan godtas, bør de rådføre seg med andre vedkommende myndigheter, særlig i tilfeller der det finnes markeder som kan sammenlignes med det som granskes. Under visse omstendigheter kan imidlertid en markedspraksis anses som akseptabel på ett bestemt marked og uakseptabel på et annet sammenlignbart marked i Fellesskapet. I tilfeller der en markedspraksis godtas i én medlemsstat, men ikke i en annen, kan saken drøftes i Komiteen av europeiske verdipapirtilsyn med sikte på å finne en løsning. Når det gjelder vedkommende myndigheters beslutning om å godta en viss praksis, bør de sørge for omfattende samråd med og høy grad av åpenhet overfor markedsdeltakere og sluttbrukere.

5) Det er vesentlig for markedsdeltakere på derivatmarkeder der de underliggende eiendelene ikke er et finansielt instrument, å få økt rettssikkerhet ved at begrepet innsideinformasjon defineres klarere.

6) Lister fra utstedere eller personer som opptrer på deres vegne eller for deres regning, over personer som arbeider for dem med eller uten arbeidskontrakt og som har tilgang til innsideinformasjon som direkte eller indirekte berører utstederen, er et verdifullt tiltak for å beskytte markedets integritet. Disse listene kan hjelpe utstedere eller nevnte personer med å styre flyten av slik innsideinformasjon og dermed med å overholde taushetsplikten. Disse listene kan også være et nyttig verktøy for vedkommende myndigheter når de overvåker anvendelsen av lovgivningen om markedsmissbruk. Det er nødvendig at utstedere og vedkommende myndigheter kan fastslå hvilken innside

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 162 av 30.4.2004, s. 70, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 149/2004 av 29. oktober 2004 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 20 av 21.4.2005, s. 15.

⁽¹⁾ EUT L 96 av 12.4.2003, s. 16.

⁽²⁾ CESR ble opprettet ved kommisjonsbeslutning 2001/527/EF av 6. juni 2001 (EFT L 191 av 13.7.2001, s. 43).

informasjon en person med innsyn har tilgang til samt når personen fikk tilgang til den. Den tilgangen personer på en slik liste har til innsideinformasjon som direkte eller indirekte berører utstederen, berører ikke deres plikt til å avstå fra innsidehandel på grunnlag av innsideinformasjon som definert i direktiv 2003/6/EF.

- 7) Melding av transaksjoner foretatt av personer med overordnet ansvar hos en utsteder for egen regning, eller av personer med nære forbindelser til dem, utgjør ikke bare verdifulle opplysninger for markedsdeltakerne, men også et ytterligere middel for vedkommende myndigheter til å overvåke markedene. Ledende medarbeideres plikt til å melde transaksjoner berører ikke deres plikt til å avstå fra innsidehandel på grunnlag av innsideinformasjon som definert i direktiv 2003/6/EF.
- 8) Melding av transaksjoner bør skje i samsvar med reglene for overføring av personopplysninger fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF⁽¹⁾ om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger.
- 9) Melding til vedkommende myndighet av mistenkelige transaksjoner foretatt av personer som i sitt yrke foretar transaksjoner med finansielle instrumenter, krever tilstrekkelige indikasjoner på at transaksjonene kan utgjøre markedsmissbruk, dvs. at transaksjonene gir rimelig grunn til mistanke om innsidehandel eller markedsmanipulering. Visse transaksjoner som i seg selv ikke vekker mistanke, kan vise indikasjoner på mulig markedsmissbruk når de ses i sammenheng med andre transaksjoner, en viss atferd eller andre opplysninger.
- 10) I dette direktiv respekteres de grunnleggende rettigheter og overholdes de prinsipper som er anerkjent særlig i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter, særlig artikkel 8 i Den europeiske menneskerettighetskonvensjon.
- 11) Tiltakene fastsatt i dette direktiv er i samsvar med uttalelse fra Den europeiske verdipapirkomité —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Definisjoner

Ved anvendelse av artikkel 6 nr. 10 i direktiv 2003/6/EF menes med:

1. «person med overordnet ansvar hos en utsteder», en person som
  - a) er medlem av utstederens administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan, eller
  - b) en ledende medarbeider som ikke er medlem av organene nevnt i bokstav a), som har jevnlig tilgang til innsideinformasjon som direkte eller indirekte berører utstederen, og som har fullmakt til å treffe beslutninger på ledelsesnivå som påvirker denne utstederens framtidige utvikling og forretningsstrategi,
2. «person med nær forbindelse til en person med overordnet ansvar hos en utsteder av finansielle instrumenter»,
  - a) ektefellen til den personen som har overordnet ansvar, eller denne personens partner som i henhold til nasjonal lovgivning er sidestilt med ektefellen,
  - b) barn som i henhold til nasjonal lovgivning forsørges av den personen som har overordnet ansvar,
  - c) andre slektninger av den personen som har overordnet ansvar, som har delt husholdning med denne personen i minst ett år på transaksjonsdatoen,
  - d) enhver juridisk person, ethvert fond eller partnerskap der en person nevnt i nr. 1 i denne artikkel eller i bokstav a), b) eller c) i dette nummer har overordnet ansvar, eller som direkte eller indirekte kontrolleres av en slik person, er opprettet til fordel for en slik person, eller har økonomiske interesser som i det vesentlige sammenfaller med en slik persons interesser.
3. «person som i sitt yrke foretar transaksjoner», i det minste et investeringsforetak eller en kredittinstitusjon,
4. «investeringsforetak», enhver person som definert i artikkel 1 nr. 2 i rådsdirektiv 93/22/EØF⁽²⁾,

⁽¹⁾ EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ EFT L 141 av 11.6.1993, s. 27.

5. «kredittinstitusjon», en person som definert i artikkel 1 nr. 1 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/12/EF⁽¹⁾,
6. «vedkommende myndighet», vedkommende myndighet som definert i artikkel 1 nr. 7 i direktiv 2003/6/EF.

Artikkel 2

Faktorer som det skal tas hensyn til ved vurdering av markedspraksis

1. Ved anvendelse av artikkel 1 nr. 1 annet ledd og nr. 2 bokstav a) i direktiv 2003/6/EF skal medlemsstatene sikre at blant annet følgende faktorer tas hensyn til av vedkommende myndigheter, uten at det berører samarbeid med andre myndigheter, når de vurderer om de kan godta en bestemt markedspraksis:

- a) hvor åpen den relevante markedspraksisen er for hele markedet,
- b) behovet for å sikre at markedskreftene og samspillet mellom tilbud og etterspørsel virker,
- c) i hvilken grad den relevante markedspraksisen påvirker markedets likviditet og effektivitet,
- d) i hvilken grad den relevante praksisen tar hensyn til handelsmekanismene på det relevante markedet og gir markedsdeltakerne mulighet til å reagere riktig og i rett tid på den nye markeds situasjonen denne praksisen skaper,
- e) den risikoen som den relevante praksisen innebærer for integriteten til direkte eller indirekte tilknyttede markeder, uansett om de er regulerte eller ikke, for det berørte finansielle instrumentet i hele Fellesskapet,
- f) resultatet av undersøkelser av den relevante markedspraksisen foretatt av en vedkommende myndighet eller andre myndigheter nevnt i artikkel 12 nr. 1 i direktiv 2003/6/EF, særlig med hensyn til om den relevante markedspraksisen medførte brudd på regler eller forskrifter utformet for å hindre markedsmissbruk, eller på atferdsregler, enten på det berørte markedet eller på direkte eller indirekte tilknyttede markeder i Fellesskapet,
- g) det relevante markedets struktur, herunder om det er regulert eller ikke, hvilke typer finansielle instrumenter som omsettes og hvilke typer markedsdeltakere markedet har, herunder i hvilken grad private investorer deltar i det relevante markedet.

Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter ved vurdering av behovet for sikring nevnt i bokstav b) særlig analyserer den relevante markedspraksisens virkninger for de

viktigste markedsparametrene, for eksempel de særskilte markedsvilkårene før den relevante markedspraksisen ble innført, veid gjennomsnittspris for én enkelt handelsdag eller daglig sluttnotering.

2. Medlemsstatene skal sikre at markedspraksis, særlig ny og framvoksende praksis, ikke anses som uakseptabel av vedkommende myndighet bare fordi den ikke har godtatt den tidligere.

3. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter regelmessig vurderer den markedspraksis de har godtatt på nytt, idet de særlig tar hensyn til betydelige endringer i det relevante markeds miljøet, for eksempel endringer i handelsregler eller markedets infrastruktur.

Artikkel 3

Samrådsordninger og offentliggjøring av beslutninger.

1. Ved anvendelse av artikkel 1 nr. 1 annet ledd og nr. 2 bokstav a) i direktiv 2003/6/EF skal medlemsstatene sikre at framgangsmåtene i nr. 2 og 3 i denne artikkel følges av vedkommende myndigheter når de vurderer om de skal godta eller fortsette å godta en bestemt markedspraksis.

2. Med forbehold for artikkel 11 nr. 2 i direktiv 2003/6/EF skal medlemsstatene sikre at vedkommende myndigheter, før de godtar den relevante markedspraksisen eller ikke, på egnet måte holder samråd med relevante organer, herunder representanter for utstedere, ytere av finansielle tjenester, forbrukere, andre myndigheter og markedsoperatører.

Samrådsordningen skal omfatte samråd med andre vedkommende myndigheter, særlig der det finnes sammenlignbare markeder, dvs. med hensyn til struktur, volum og type transaksjoner.

3. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter offentliggjør sine beslutninger om hvorvidt en markedspraksis kan godtas eller ikke, herunder egnede beskrivelser av slik praksis. Medlemsstatene skal videre sikre at vedkommende myndigheter snarest mulig oversender sine beslutninger til Komiteen av europeiske verdipapirtilsyn, som umiddelbart skal gjøre dem tilgjengelige på sitt nettsted.

Offentliggjøringen skal omfatte en beskrivelse av de faktorene som det er tatt hensyn til i beslutningen om hvorvidt den relevante praksisen anses som akseptabel, særlig når det er trukket ulike konklusjoner om hvorvidt den samme praksisen kan godtas på ulike markeder i medlemsstatene.

⁽¹⁾ EFT L 126 av 26.5.2000, s. 1.

4. Dersom det er innledet undersøkelser av bestemte tilfeller, kan samrådsordningene fastsatt i nr. 1-3 utsettes til disse undersøkelsene og eventuelle tilknyttede sanksjoner er avsluttet.

5. En markedspraksis som er godtatt etter samrådsordningene fastsatt i nr. 1-3, skal ikke endres uten at de samme samrådsordningene anvendes.

Artikkel 4

Innsideinformasjon i forbindelse med råvarederivater

Ved anvendelse av artikkel 1 nr. 1 annet ledd i direktiv 2003/6/EF anses brukere av markeder der råvarederivater omsettes, å forvente å få opplysninger som direkte eller indirekte berører ett eller flere slike derivater, og som

- a) regelmessig gjøres tilgjengelige for brukerne av disse markedene, eller
- b) skal offentliggjøres i henhold til lover og forskrifter, markedsregler, avtaler eller sedvane på det relevante underliggende markedet for råvarer eller råvarederivater.

Artikkel 5

Lister over personer som har tilgang til innsideinformasjon

1. Ved anvendelse av artikkel 6 nr. 3 tredje ledd i direktiv 2003/6/EF skal medlemsstatene sikre at lister over personer som har tilgang til innsideinformasjon som direkte eller indirekte berører utstederen, omfatter alle personer som omfattes av artikkelen og har tilgang til slik informasjon, uansett om det er regelmessig eller i enkelttilfeller.

2. Listene over personer som har tilgang til innsideinformasjon skal minst omfatte:

- a) identiteten til personer som har tilgang til innsideinformasjon,
- b) årsaken til at personene står på listen,
- c) dato for utarbeiding og ajourføring av listen.

3. Listene over personer som har tilgang til innsideinformasjon skal umiddelbart ajourføres når

- a) årsaken til at en person som allerede står på listen endres,
- b) en ny person tilføyes på listen,
- c) en person som allerede står på listen ikke lenger har tilgang til innsideinformasjon.

4. Medlemsstatene skal sikre at listene over personer som har tilgang til innsideinformasjon oppbevares i minst fem år etter at de er utarbeidet eller ajourført.

5. Medlemsstatene skal sikre at de personene som skal utarbeide lister over personer som har tilgang til innsideinformasjon, treffer de nødvendige tiltak for å sikre at alle personer på en slik liste erkjenner de juridiske og forskriftsmessige forpliktelser som følger av dette, og vet hvilke sanksjoner som er knyttet til misbruk eller utilbørlig spredning av slike opplysninger.

Artikkel 6

Transaksjoner foretatt av personer med overordnet ansvar

1. Ved anvendelse av artikkel 6 nr. 4 i direktiv 2003/6/EF, og med forbehold for medlemsstatenes rett til å fastsette andre meldingsplikter enn dem som omfattes av nevnte artikkel, skal medlemsstatene sikre at vedkommende myndigheter får melding om alle transaksjoner knyttet til aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked, eller til derivater eller andre finansielle instrumenter knyttet til dem, foretatt for egen regning av personer nevnt i artikkel 1 nr. 1 og 2. Disse personene skal følge reglene for melding i den medlemsstaten der utstederen er registrert. Meldingen skal gis innen fem virkedager etter transaksjonsdatoen til vedkommende myndighet i nevnte medlemsstat. Dersom utstederen ikke er registrert i en medlemsstat, skal meldingen gis til vedkommende myndighet i den medlemsstaten der det skal framlegges årlige opplysninger i forbindelse med aksjer i samsvar med artikkel 10 i direktiv 2003/71/EF.

2. Medlemsstatene kan vedta at det inntil det samlede transaksjonsbeløpet har nådd fem tusen euro ved kalenderårets slutt, ikke kreves melding, eller at fristen for melding utsettes til 31. januar året etter. Det samlede transaksjonsbeløpet skal beregnes ved å legge sammen de transaksjonene som er foretatt for egen regning av personer nevnt i artikkel 1 nr. 1 og de transaksjonene som er foretatt for egen regning av personer nevnt i artikkel 1 nr. 2.

3. Meldingen skal inneholde følgende opplysninger:

- a) navn på personen som har overordnet ansvar hos en utsteder, eller, der det er relevant, navn på personen som har nær forbindelse til en slik person,
- b) årsak til meldingsplikten,
- c) navn på den berørte utstederen,
- d) beskrivelse av det finansielle instrumentet,
- e) transaksjonens art (f.eks. kjøp eller salg),
- f) dato og sted for transaksjonen,
- g) transaksjonens pris og volum.

Artikkel 7

Mistenkelige transaksjoner som skal meldes

Ved anvendelse av artikkel 6 nr. 9 i direktiv 2003/6/EF skal medlemsstatene sikre at personer nevnt i artikkel 1 nr. 3 ovenfor fra sak til sak skal avgjøre om det er rimelig grunn til mistanke om at en transaksjon innebærer innsidehandel eller markedsmanipulering, idet det tas hensyn til de elementene som utgjør innsidehandel eller markedsmanipulering i henhold til artikkel 1-5 i direktiv 2003/6/EF, kommisjonsdirektiv 2003/124/EF⁽¹⁾ om gjennomføring av direktiv 2003/6/EF med hensyn til definisjon og offentliggjøring av innsideinformasjon og definisjon av markedsmanipulering, samt artikkel 4 i dette direktiv. Med forbehold for artikkel 10 i direktiv 2003/6/EF skal personer som i sitt yrke foretar transaksjoner, omfattes av reglene for melding i den medlemsstaten der de er registrert eller har sitt hovedkontor, eller, dersom det gjelder en filial, i den medlemsstaten der filialen ligger. Meldingen skal gis til vedkommende myndighet i denne medlemsstaten.

Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter som mottar meldingen om mistenkelige transaksjoner, umiddelbart oversender disse opplysningene til vedkommende myndigheter for de berørte regulerte markedene.

Artikkel 8

Frist for meldingen

Medlemsstatene skal sikre at personene nevnt i artikkel 1 nr. 3 som får kjennskap til fakta eller opplysninger som gir rimelig grunn til mistanke om den relevante transaksjonen, umiddelbart melder om dette.

Artikkel 9

Innhold i meldingen

1. Medlemsstatene skal sikre at personer som har meldingsplikt, oversender følgende opplysninger til vedkommende myndigheter:

- a) beskrivelse av transaksjonene, herunder type ordre (f.eks. begrenset ordre, markedsordre eller andre typer ordrer) og type handel (f.eks. blokkhandel),
- b) årsaker til mistanken om at transaksjonene kan utgjøre markedsmissbruk,
- c) metoder for å identifisere de personene som transaksjonene er foretatt på vegne av, samt andre personer som har deltatt i de relevante transaksjonene,
- d) funksjonen til den personen som har meldingsplikt (f.eks. for egen regning eller på vegne av tredjemann),

- e) alle opplysninger som kan ha betydning for granskingen av de mistenkelige transaksjonene.

2. Dersom disse opplysningene ikke er tilgjengelige på meldingstidspunktet, skal meldingen minst angi årsakene til at melderne har mistanke om at transaksjonene kan utgjøre innsidehandel eller markedsmanipulering. Alle øvrige opplysninger skal framlegges for vedkommende myndighet så snart de blir tilgjengelige.

Artikkel 10

Meldingsmåte

Medlemsstatene skal sikre at meldingen til vedkommende myndighet kan skje per post, e-post, telefaks eller telefon, forutsatt at det i det siste tilfellet framlegges skriftlig bekreftelse dersom vedkommende myndighet anmoder om det.

Artikkel 11

Ansvar og taushetsplikt

1. Medlemsstatene skal sikre at den personen som gir melding til vedkommende myndighet som nevnt i artikkel 7-10, ikke underretter noen annen person om dette, og særlig ikke de personene transaksjonene ble foretatt på vegne av, eller parter med forbindelse til disse personene, unntatt når dette skjer i henhold til lov. Oppfyllelse av dette kravet skal ikke medføre noen form for ansvar for melder, forutsatt at vedkommende handler i god tro.

2. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter ikke opplyser andre personer om identiteten til den personen som har meldt disse transaksjonene, dersom det ville, eller sannsynligvis ville, skade personen som meldte transaksjonene. Denne bestemmelsen berører ikke kravene om håndheving eller sanksjonsordningene i direktiv 2003/6/EF og reglene om overføring av personopplysninger fastsatt i direktiv 95/46/EF.

3. Melding i god tro til vedkommende myndighet som nevnt i artikkel 7-10 skal ikke anses som en overtredelse av eventuelle regler om taushetsplikt som følger av avtaler, lover eller forskrifter, og skal ikke medføre noen form for ansvar for melder med hensyn til denne meldingen.

Artikkel 12

Innarbeiding i nasjonal lovgivning

1. Medlemsstatene skal innen 12. oktober 2004 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse bestemmelsene og en sammenligningstabell som viser sammenhengen mellom disse bestemmelsene og dette direktiv.

⁽¹⁾ EUT L 339 av 24.12.2003, s. 70.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 13

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 14

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 29. april 2004.

For Kommisjonen

Frederik BOLKESTEIN

Medlem av Kommisjonen
